

Kocatepe Vet J (2014) 7(1): 85-87
DOI: 10.5578/kvj.7349
Received : 14.02.2014
Accepted : 07.03.2014

OLGU SUNUMU

CASE REPORT

Bir Yeşil İguana'da Ektoparaziter Enfestasyonun (*Hirstiella spp.*) İvermektin Solüsyonu İle Tedavisi: Olgu Sunumu

Fulya ALTINOK YİPEL

ÖZET

Bu olgunun metaryalini özel bir veteriner kliniğine muayene ve tedavi amaçlı getirilen 1 yaşındaki yeşil iguana (*Iguana iguana*) oluşturdu. Anamnez bilgilerinde halsizlik, iştahsızlık, kaşıntı ve deride renk değişikliği bulunan iguananın fiziksel ve parazitolojik muayenesi yapıldı. Alınan yüzeysel deri kazıntısının mikroskopik incelemesinde *Hirstiella spp.* akarı görüldü. Zoonoz ve bulaşıcı karakterde olan enfestasyon iki hafta süreyle hazırlanan ivermektin-su solüsyonu ile topikal olarak tedavi edildi. İkinci hafta sonunda yapılan kontrollerde hastanın sağlığına kavuştuğu görüldü.

Anahtar Kelimeler

Hirstiella spp
İvermektin
Yeşil İguana

Key Words

Hirstiella spp
İvermektin
Green İguana

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Veteriner Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı
Afyonkarahisar /TÜRKİYE

*Corresponding author

Email: fulyip@hotmail.com

Tel: +90(543) 289 68 79

S U M M A R Y

The Infestation of Ectoparasites (*Hirstiella spp.*) Treatment with Ivermectin Solition In a Green Iguana: Case Report

In this study; 1 year old green iguana (*Iguana iguana*) which brought to a private veterinary clinic for medical examination and treatment has been subject. Results of clinical, parasitological findings of iguana which has lethargy, anorexia, itching and skin discoloration in medical history. *Hirstiella spp.* was diagnosed by microscopic examination of collected superficial skin scraping. Infestation that is zoonoses and communicable character was treated with prepared ivermectin-water solition for two weeks. It was observed in the controls at the end of the second week that the patient totally recovered.

GİRİŞ

Yeşil iguanaların (*Iguana iguana*) tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de evlerde beslenmesi son yıllarda popülerlik kazanmıştır. Özellikle iyi huylu, ucuz ve küçük boyutlarda (50-100 g) olmaları diğer iguana türlerine göre tercih sebebidir (Gazyacı 2011). Ektoparazitler yeşil iguanalarda cilt lezyonlarına sebep olan önemli etkenlerdir (Farmaki ve ark 2013). Bu ektoparazitlerden özellikle akarlar dermatolojik lezyonların en bilinen sebeplerindendir (Gazyacı 2011). *H. bakeri*, *H. boneti*, *H. dioli*, *H. jimenezii*, *H. pelaezi*, *H. pyriformis*, *H. stamii* ve *H. Trombidiformis* gibi birçok türü olan *Hirstiella spp.* (Acari, Prostigmata: Pterygosomatidae) yeşil iguanalardan izole edilen en yaygın akardır (Goodman 2006, Hoppmann ve Barron 2007, Mitchell 2007). *Hirstiella spp.* deri de yaşayan bulaşıcı ve zoonoz karakterde, genellikle küçük kırmızı-kahverengi renkteki akarlardır. Göz çevresi, baş, çene altı, koltuk altı, derinin kıvrımlı bölgeleri, bacak ve kuyruk gibi vücudun çeşitli bölümlerinde yerleşebilmektedirler. Yeşil iguanalardaki uyuz enfestasyonları genellikle deride pigment değişikliğine (siyahlaşma) neden olan "siyah deri hastalığı" (black skin diseases) olarak bilinen bir dermatitisle sonuçlanmaktadır. Akarların yol açtığı deride şişlik, eritem, kızarıklık, ülser, irritasyon, kaşıntı, deri döküntüsü (dysecdysis) gibi doku hasarları sonucu sekonder bakteriyel, viral enfeksiyonlar ve anemi meydana gelebilmektedir. Enfestasyon ayrıca iştahsızlık, depresyon, uyuşukluk gibi klinik belirtilerle seyretmektedir (Hoppmann ve Barron 2007, Gazyacı 2011, Anonim 2013). Enfestasyonun tedavisinde ise piretrin, permetrin, piretroid, ivermektin ve fibronil kullanılmaktadır. Prognoz genelde iyidir ancak enfestasyon diğer hayvan ve insanlar için oldukça bulaşıcıdır (Goodman 2006, Hoppmann ve Barron 2007, Gazyacı 2011, Farmaki ve ark 2013).

Son yıllarda tüm dünyada artan çalışmalara rağmen ülkemizde iguana hastalıkları ile ilgili yeterli çalışma ve kaynak bulunmamaktadır. Bu olgu sunumunda yeşil iguanada görülen uyuz enfestasyonu (*Hirstiella spp.*) ivermektin solüsyonu ile tedavi edilmiş ve karşılaşılabilecek bu tür vakalara ışık tutması ve kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

OLGU SUNUMU

Bu çalışmanın materyalini özel bir veteriner kliniğine halsizlik, iştahsızlık, kaşıntı ve renk değişikliği şikayeti ile getirilen 1 yaşında ki yeşil iguana oluşturdu. Yapılan fiziksel muayene

sonucunda bacak, kuyruk, koltuk altı ve sırt bölümünde ki deride siyahlaşma, şişlik ve deri döküntüsü (dysecdysis) görüldü (Şekil 1). Mikroskop incelemesi için yüzeysel deri kazıntısı alındı. Yapılan mikroskop incelemesinde akarlar (*Hirstiella spp.*) tespit edildi. Ancak tam olarak tür ayrımı yapılamadı. Bu olguda gözlemlenen klinik bulguların bazı araştırmacıların çalışmalarında rapor ettikleri klinik bulgularla uyumlu olduğu görüldü (Hoppmann ve Barron 2007, Farmaki ve ark 2013).

Şekil 1. Bacak, kuruk ve sırt derisindeki siyahlaşma, döküntü (dysecdysis) ve şişlik

Figure 1. Eruption, darkness (dysecdysis) and swelling on the skin of leg, tail and back

Tedavide ivermektin 5mg/L dozunda su ile hazırlanarak topikal olarak pamuk yardımıyla göz, ağız ve burun delikleri korunarak lezyonların olduğu bölgeye 4 günde bir 2 hafta boyunca uygulandı (Diethelm 2012). Ayrıca hazırlanan ivermektin spreyi ile kafesi temizlendi ve ortam ısısı yükseltildi. İkinci haftada lezyonlarda belirgin bir azalma gözlemlendi. İştahın artmaya başladığı ve kaşıntı şikayetinin azaldığı gözlemlendi. Üçüncü haftada yapılan muayenede derinin sağlıklı bir görünüme kavuştuğu ve hastada klinik belirtilerin tamamen ortadan kalktığı görüldü.

TARTIŞMA

Sürüngenlerde *Trombiculidae*, *Macronyssidae* ve *Pterygosomatidae* en çok karşılaşılan akar türleridir. Özellikle *Pterygosomatidae* ailesinde yer alan *Cyclurobia*, *Geckobia*, *Geckobiella*, *Hirstiella*, *Ixoderma*, *Pterygosoma*, *Scaphotrix*, *Equisistilana*, ve *Zonurobia* sürüngenlerde

enfestasyona neden olan başlıca türlerdir (Hoppmann ve Barron 2007). Yeşil iguanalarda ise *Hirstiella spp.*'nin neden olduğu enfestasyon vakaları daha çok bildirilmiştir (Cunliffe 1949, Walter ve Shaw 2002, Gazyağcı 2011, Farmaki ve ark 2013). Küçük kırmızı renkte akarlar (*Hirstiella spp.*) göz çevresi, baş, çene altı, koltuk altı, derinin kıvrımlı bölgeleri, bacak ve kuyruk gibi bölgelere yerleşmekte, yoğun enfestasyon görülen durumlarda çıplak gözle de görülebilmektedir. Kesin teşhis mikroskop muayenesi ile yapılmaktadır (Hoppmann ve Barron 2007, Mitchell 2007, Gazyağcı 2011, Farmaki ve ark 2013). Bu olguda bacak, kuyruk, koltuk altı ve sırtta lokalize oldukları gözlenmiştir. Ancak fiziksel muayenede çıplak gözle akarlar tespit edilememiş, teşhis mikroskop muayenesiyle konulabilmiştir.

Yeşil iguanalarda bu akarların neden olduğu enfestasyonda klinik olarak başlıca renk değişikliği (siyahlaşma), şişlik, ülser, irritasyon, kaşıntı, deri döküntüsü (dysecdysis), eritem, ve kaşıntı gibi belirtiler görülmektedir (Gazyağcı 2011). Sunulan bu olguda ise kaşıntı, siyahlaşma, dysecdysis ve şişlik gözlenmiştir.

Literatürlerde tedavisinde organofosfatlar, karbamatlar, fibronil, piretrin, piretroid içeren şampuan ya da sprey uygulamaları, ivermektin enjeksiyonu veya spreyi gibi çeşitli antiparazitik ilaçlar kullanılmıştır. (Goodman 2006, Hoppmann ve Barron 2007, Gazyağcı 2011, Farmaki ve ark 2013). Özellikle topikal (5mg/L) ya da paranteral (0.2 mg/kg IM, SC, PO 14 gün ara ile 2 uygulama) ivermektin ile fibronil (%0.25 spot-on haftada bir 3 hafta) tedavileri etkili bulunmuştur (Hoppmann ve Barron 2007, Mitchell 2007, Gazyağcı 2011, Farmaki ve ark 2013). Çalışmamızda ivermektin-su solüsyonu (5mg/L) ile 4 günde bir 2 hafta boyunca uygulanmış ve klinik başarıya ulaşılmıştır.

SONUÇ

Bu olguda, kaşıntı, iştahsızlık, halsizlik ve renk değişikliği şikayeti ile getirilen yeşil iguananın akarlar (*Hirstiella spp.*) ile enfeste olduğu tespit edildi. Tedavi amacıyla 4 günde bir 2 hafta boyunca uygulanan ivermektin-su solüsyonu (5mg/L) sonucunda akarların yok olduğu ve tüm klinik belirtilerin düzeldiği gözlemlendi. İvermektin solüsyonunun tedavi seçeneği olarak tercih edilebileceği sonucuna varıldı. Bu olgunun yeşil iguanalarda gözlenebilecek ektoparazit enfestasyonların teşhis ve tedavisine katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

KAYNAKLAR

- Anonim.** http://en.wikivet.net/index.php?title=Lizard_Mites&useformat=mobile; Erişim tarihi; 08.02.2013.
- Cunliffe F. 1949.** *Hirstiella pelaezi*, a new lizard parasite from Mexico. PESWAB . 1949; 51, 25-34.
- Diethelm G.** Antiparasitic agents used in reptiles, Exotic Animal Formulary,4th ed./ James W. Carpenter (ed). Published by Elsevier . 2012; pp: 66.
- Farmaki R, Simou C, Papadopoulos E, Koutnas AF, Sandomichelakis MN.** Effectiveness of a single application of 0.25% fipronil solution for the treatment of hirstiellosis in captive green iguanas (*Iguana iguana*): an open-label study. Cambridge University Press, Parasitology. 2013; 140, 1144–1148.
- Gazyağcı S, Aktaş MS, Sari B.** The first record of the mite(*Histiella sp.*) on a green iguana from Turkey and its therapy with fipronil – a case report. Veterinarski Arhiv 81. 2011; 793–797.
- Goodman G. 2006.** Chapter 9.; Skin Diseases and Treatment of Lizards, dermatology of reptils. In Paterson S (ed), *Skin Diseases of Exotic Pets*. Blackwell Science. 2006.
- Hoppmann E, Barron, HW.** Dermatology in reptiles, Journal of Exotic Pet Medicine 16. 2007; 210–224.
- Mitchell MA.** Chapter 9. Parasites of Reptiles, Flynn's parasites of laboratory animals, 2nd ed. / David G. Baker (ed).Blackwell Publishing . 2007; pp:198-200.
- Walter DE, Shaw M.** First record of the Mite *Hirstiella diolii* Baker (*Prostigmata: Pterygosomatidae*) from Australia, with a review of mites found on Australian lizards. Aust.J. Entomol. 2002; 41, 30-34.